

Evensong in de Marktleinkerkerk op zondagavond 4 februari om 19.00 uur

Op 4 februari 2018 zal er in de Marktleinkerkerk om 19.00 uur een evensong worden gehouden. Naast de bekende vespers en Taizédiensten is dit voor onze (streek)gemeente een nieuwe vorm van vieren. In het verleden is er al eens een evensong geweest, maar dit was een incidenteel gebeuren. Er zijn plannen om deze vorm van vieren met een nog nader te bepalen regelmaat een vastere plaats te geven. In dit artikel willen we u informeren over de evensong van 4 februari en over de inhoud en het ontstaan van de evensong.

Op 4 februari zal de evensong worden geleid door Ds. Bert van der Woude. Het koor dat mee zal werken is kamerkoor Bel Canto o.l.v. Bouko Tiggelaar. Het orgel zal worden bespeeld door Mattijs de Vreugd. Precentor is Adriaan Kegel en Janina Raguse zal medewerking verlenen als sopraan. Ondanks de prominente rol van (koor)muziek is de evensong echt een viering voor de gemeente. Zo maken gemeentezang, gebeden en een overdenking onderdeel uit van de evensong.

Evensong

Het dagelijks zingen van de 'Evensong' oftewel het Avondgebed, behoort tot de vaste taken van ieder Engels koor, verbonden aan kerk, kathedraal of college. Het is dan ook niet verwonderlijk dat vele (Engelse) componisten zich hebben toegelegd op het schrijven van muziek die in deze 'Choral Evensongs' kan worden gezongen. De liturgie van de 'Choral Evensong' is al eeuwenlang dezelfde en staat als een huis met haar Psalmen, haar twee schriftlezingen ('Lessons'), gevolgd door de 'Canticles', bestaande uit het Magnificat (loflied van Maria, zie Liedboek 157a-e) en het Nunc Dimittis (loflied van Simeon, zie Liedboek 159a-c). De muziek is in de Choral Evensongs de religieuze en artistieke voertaal. Zo is deze viering in de kerk een plaats om tot rust te komen, je hart op te halen, te mediteren en te genieten van geïnspireerde schoonheid.

De oorsprong van de Evensong

Het bidden van het getijdengebed heeft een lange geschiedenis in de Christelijke kerk. De jonge Kerk ontleende deze gebedstijden aan de liturgie van de Tempel in Jeruzalem. Daar werd rond het avond-offer en het morgenoffer gebeden; en bij het derde, het zesde en het negende uur. Het bijbelboek Psalmen werd veelvuldig gebruikt.

De oproep van Paulus om "zonder ophouden te bidden" (1 Thess. 5, 17) werd - haast letterlijk - ter harte genomen door monniken en kluizenaars die in geloofsgemeenschappen leefden.

Zo ontstonden de Vespers, Completen, Metten, Laudens, de (later weer verdwenen) Primens, Terts, Sext en Noon, zoals o.a. vastgelegd in de Regel van Benedictus. Vooral in de kloosters vond zo dit voortdurend gebed plaats, op vaste tijden, iedere dag weer.

Enkele keren in het boek Handelingen komen we zgn. getijdengebeden tegen. (Hand. 10:9; 3:1; 16: 25) Het avondgebed weerspiegelt iets van de sfeer van het gebed van de Emmaüsgangers: 'Blijf bij ons, want het is tegen de avond en de dag is reeds gedaald' (lc. 24) is een soort oergebed. Het bekende Luthers avondgebed is hierop geïnspireerd. Bidde is de kern van geloof wordt er gezegd en de Psalmen die er worden gezongen bieden daarvoor talrijke voorbeelden. Bidde is ook meer dan het moment van gesloten ogen en gevouwen handen. Bidde kan ook in de Psalmen zingen, lezingen. Getijden zijn dus gebeden op vaste momenten van de dag. Al langere tijd bestaat in protestantse kringen de behoefte aan persoonlijke meditatie en momenten van inkeer en rust bij de jachtigheid van dit leven. Er is behoefte aan ontmoeting in de geloofsgemeenschap. Zo kennen wij naast de reguliere kerkdiensten, vieringen met een ingetogener karakter als de vespers in adventstijd en veertigdagentijd, de vieringen in de Stille Week en kennen wij in de regio 'Taizé-vieringen'.

Met de Reformatie verdwenen de kloosters in Engeland, en daarmee het traditionele getijdengebed. Echter, de Anglicaanse aartsbisschop Thomas Cranmer (1489-1559) zorgde voor een Engelse vertaling en herschikking van het getijdengebed. De Metten en Laudens (met enkele elementen van de Primens) combineerde hij tot de 'Mattins' of 'Morning Prayer' en de Vespers (avondgebed om 18.00 uur) en Completen (dagsluiting om 20.00 uur) voegde hij samen tot 'Evensong' of 'Evening Prayer'.

De Schriftlezing kreeg een belangrijke plaats in deze twee overgebleven gebedstijden. Zo werd in een jaar het Oude Testament in zijn geheel en het Nieuwe Testament tweemaal gelezen. De 150 Psalmen werden zo verdeeld over het dagelijkse Morning en Evening Prayer, dat het gehele Psalter in een maand gereciteerd werd.

In 1544 verschenen de eerste liturgische teksten van de hand van Thomas Cranmer in het Engels. Vrij snel daarna - in 1549 - verscheen het eerste 'Book of Common Prayer'. Naast de liturgie van de Holy Communion en de liturgieën voor andere diensten, vonden die van de Morning Prayer en Evensong hierin hun plaats. Na enkele revisies vond het 'Book of Common Prayer' zijn uiteindelijke vorm in 1662. Het is deze orde van de Evensong die nog altijd veel gebruikt wordt in de Anglicaanse kerken, en waarop de orde van de Evensong in onze viering is gebaseerd.

De orde van dienst heeft veel weg van onze vesperdiensten, die ook worden gehouden binnen onze kerken, met dit grote verschil dat het koor een groot aandeel heeft in de viering.

Richard Offringa & Bouko Tiggelaar